

## ΛΗΣΜΟΝΙΑ

Ο Καπάρης έπαιξε περιμένοντας να σταματήσει το χτύπημα της καμπάνας. Καί όταν ο τελευταίος ήχος της έτρεξε στον αέρα τρεμουλιαστός ξεκολούθησε την όμιλιάν του, αφού τόλιξε πρώτα γύρω στο λαιμό του το σάλι του, που του είχε ξεφύγει.

— Πόσους και πόσους δεν έχουμε λησμονήσει! είπε. Πόσοι, που γνωρίσαμε μια φορά κ' έναν καιρό, είχαμε κάποια φίλια, αρχίζαμε να τους αγαπάμε, και που μια μέρα χωριστήκαμε χωρίς να σκεφτούμε πώς δε θα δει πιά ο ένας τον άλλον. Άλλοι πάλι, που μαζί πηγαίναμε σχολείο, καθόμασταν στο ίδιο θρανίο, που μια μέρα κι' αυτούς τους χάσαμε, χωριστήκαμε και δε τους ξαναείδαμε πιά!... και σιγά, σιγά σβύσανε απ' τη μνήμη μας και μάς είναι αδύνατο να τους θυμηθούμε! Ίσως μένει, βαθειά όμως, στην ψυχή μας ή μορφή τους κρυμμένη, που μόνο ο ύπνος μπορεί να τη φέρει: άπάνω, στην ενθύμησή μας, άλλ' όταν ξυπνήσουμε θα σβύσει: πάλι, θα πάει στη θέση της χωρίς να δεις, να συλλάβεις τίποτα!... Πόσοι λοιπόν, απ' αυτούς δεν έχουνε χαθεί, δεν έχουνε πεθάνει!... Προχτές το βράδυ ένα τέτοιο έδλεπα στον ύπνο μου, ένα τέτοιο! Είμαστε δυο παρέες, λέει, και καθόμασταν σ' ένα δωμάτιο φιλό ένός σπιτιού, που μια φορά μικρός είχα κατοικήσει. Από μια μπαλκονόπορτα ανοιχτή φαινότουσαν δέντρα ένός κήπου μεγάλου και μια λάμψη δυνατή, πέρα στον όρίζοντα.

Κάτι λέγαμε, νομίζω, για πεθαμένους, για ψυχές.

Γιά μας λέει ξαφνικά κάποιος απ' την παρέα μας, δείχνοντας έναν, που καθότανε μαζί μας σιωπηλός. Έναν, που τον είδα νάναι σκοτεινός και σαν άερινος, αυτός είναι πεθαμένος, πέθανε στην Πάτρα!

Έγω τό ήξερα και λυπημένος πολύ γι' αυτό, γιατί εΐτανε φίλος μου, γνωστός μου παληός, και ήθελα να μάθω, για να παρηγορήσω τη λύπη μου, αν αίσθανετα: κ' έτσι που εΐταν, ε' τι πρίν. . .

Γιά πές μου, το έ λέω, και το είπα και τ'ονομά του, πώς σου συνέδηκε, τί αίσθάνθηκες;

Ο πεθαμένος άνοιξε τα χέρια του.

— Ούτε θυμώμαι που πέθανε, ούτε τί τράνιξα!...

Έφυγε απ' εκεί μόνο αφήνοντας το σώμα μου σ' να πέρασα, για μια στιγμή ένα σκοτεινό μέρος!...

Στράφηκα στους φίλους μου.

— Βλέπετε; τους είπα.

Ένας απ' τους κυρίους, που εΐτανε στην άλλη παρέα, πήρε το καθίσμά του και πλησίωσε κοντά στον πεθαμένο.

— Για πές μας πώς...

Ήθελε να ρωτήσει να μάθει εκείνο το άλυτο, το παράξενο, το μεγάλο μυστήριο, αλλά το πρόσωπο του πεθαμένου πήρε μια έκφραση στενόχωρη κ' είπα τραυλίζοντας:

— Άφήστε με!... Πρέπει να πηγαίνω!... βρα-

δυάζει, δε μπορώ, πνίγουμαι!...

Και αλήθεια βράδυαζε. Έξω ή λάμψη κείνη, που εΐτανε πρίν, είχε χαθεί και το σκοτάδι έρχότανε.

Εύπνησα λυπημένος πολύ πολύ και με δάκρυα στη μάτια. Έκλαιγα. Ποιός νάταν, λοιπόν, κείνος ο φίλος μου, που τόσο, τόσο μ' έκανε να λυπηθώ, και που ακόμα που τον σκέπτομαι: θακρύνω!...

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ Ν. ΒΟΥΤΥΡΑΣ

## Ο ΜΙΣΤΡΙΩΤΗΣ

Ο λογιωτατισμός κ' ή δασκαλοκρατία της περασμένης γενεάς, ή σκλαδιά της γλωσσικής παράδοσης: ή παραγνώριση του Σήμερα για το Χτές, ε'τι φουσκωμένο, κουτοπόνηρο, λογοκοπικό υπάρχει βαθειά στην ψυχή του ρωμιού, εξαιρετικά αντιπροσωπεύτηκε για πολλά χρόνια στο Πανεπιστήμιο και στην Κοινωνία, από το νεκρό της περασμένης βδομάδας, τον αξέχαστο καθηγητή της αρχαίας φιλολογίας Γ. Μιστριώτη.

Όποιος τον έδλεπε στην ιδιωτική του ζωή, τόσο άπλό, τόσο αγαθό, τόσο ήσυχο άνθρωπο, δεν μπορούσε να μαντέψει πώς ή ανεπιστημονική του ιδεολογία συχνά τον οδηγούσε σε λόγους και σε πράξεις άγριου φανατισμού, για ζητήμα που μόνο ή γαλήνη της εοχσίας, της ζωής ή αντίληψη, της επιστήμης ή έρευνα, είχαν τον πρώτο και το στερνό λόγο. Όμως εκείνο που δικαιολογεί την τέτοια του πολιτεία, σε βεβαιόειν καταδεχτήκανε ποτέ να του πολεμήσουνε τις φωνές και να του συζητήσουνε σοβαρά τις ιδέες, είναι ή τυφλή και βαθειά πίστη του σ' ένα χαμένο και συντριμένο ιδανικό που νόμιζε πως θα μπορούσε να το ζωνοήση.

Μεθυσμένος από το μεγαλείο της αρχαίας Έλλάδας, δεν έβλεπε γύρω του τίποτ' άλλο να θαμάση και να διεξάση παρ' ε'τι παλιό μνημείο υλικό ή πνευματικό έρχόταν ίσια από τη μεγάλη κείνη εποχή. Και δόξαζε και θάμαζε μ' έναν τρόπο στενόχωρο, περιορισμένο, άδουλο και νεκρό. Ζητούσε να δημιουργήσουμε γλώσσα που αν όχι να φτάνη, να μοιάζει τουλάχιστο σε περσώτερο με την Άττική, δίχως να φαντάζεται πως τη γλώσσα τη δημιουργεί ο ίδιος ο λαός με το μιλημένο και καλλιεργμένο από τους τεχνίτες κοινό λόγο του. Θεωρούσε καταστροφή άθνηκή, τη γλωσσική αναγέννηση που φύσηξε στην πνευματική Έλλάδα του σήμερα το έργο του Ψυχάρη, και φανταζότανε πως με πατριωτικά λόγια, με σωμιατικά που διοργάνωνε, με περιοδείες που έκανε στις έπαρχίες, με υποψηφιότητες για βουλευτηλίκια, με υπομνήματα που έγραφε σε βασιλιάδες και κυβερνήτες, με πεισιρρήματα και λογικές κατηγορίες που μάζευε από τους δρόμους, θα μπορούσε να κρατήσει τον τόπο που του έφευγε κάτω από τα πόδια.

Ο Μιστριώτης, με την όχλαγωγία που σήκωσε τό

1911, ήταν η κυριώτερη άφορμή, να μπή στο Σύνταγμα τ'ανελεύτερο εκείνο 107 άρθρο για την επίσημη γλώσσα του Κράτους, και να φανή έτσι στον δξω κόσμο της επιστήμης, πως η Ελλάδα βουτηγμένη σε τέτοια σχολαστικότητα και τυφλομάρα, δεν μπορεί να σηκωθεί πιά και ν' ανασάνη τον ήλιο της ζωής. Και χρειάστηκε ή διαμαρτύρηση κ' ή ακατάπαυστη λογοτεχνική εργασία με δημοτικιστές ποιητές, πεζογράφους, δοκιμαστές σε όλα τὰ είδη του λόγου, όχι μόνο για ν' αποκατασταθῇ ή χαμένη πίστη, μα και για να συντριφῇ ελπίδα, θεωρητικά και πρακτικά, ή ιδεολογία της γλωσσικής αλυσίδας που μὰς έσφιγγε με την κλασσική παράδοση, και να πεθάνη έτσι ο μακαρίτης Καθηγητής αφού είδε χεροπιστά, στα γράμματά του, πως το πταχμού τὸ ρέμα είναι άδύνατο νά γυρίση στην πηγή του.

Με τὸ θάνατο τοῦ Μιστριώτη σβήνει μιὰ ιστορική εποχή για τὰ νεοελληνικά γράμματα, που έπρεπε νά περάσουν από μιὰ τέτοια δοκιμασία, για νά ξεπεταχτοῦνε με μιὰ νέα όρμη, πλημμυρισμένα με νιάτα και όρεξη ζωής, λεύτερα ν' ακολουθήσουν τὸν τρανό δρό-

μο που τοὺς άνοιξαν κάποιοι άλλοι, άληθινοί πρόδρομοι και πατέρες.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

— Για τὸ Μιχαήλ Μητσάκη δημοσίεψε σε φιλολογική εφημερίδα της έφημερίδας «Θάρρος» (8 και 9 'Ιουνίου 1916) μιὰ άνεκδοτική μελέτη, για τὴ ζωή του και για τὸ έργο του, ὁ Δ. Π. Γαγκόπουλος. Κομμάτια της μελέτης ίσως τυπώσουμε σε κατοπινά φύλλα.

## ΒΙΒΛΙΑ ΑΓΚΥΡΑΣ

«Ο Ψαράς της Ίσλανδίας», τὸ κοσμοκονομένο βιβλίο τοῦ Λορέ που ξωντυνεύει στίς σελίδες του όλον τὸν εὖμορφο κόσμο τῶν ψαράδων τοῦ μακρουσμένου νησιοῦ τοῦ βορρῶ, με δυνατές περιγραφές και τρυφερά εἰδύλλια, τυπώθηκε στη Λογοτεχνική Βιβλιοθήκη της «Αγκυρας» κομψά και περιποιημένα. Πουλιέται δο. 2.25.

## ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γενικός Διευθυντής **ΛΕΩΝΙΔΑΣ Α. ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΣ**

ΛΑΧΕΙΑ ΓΡΑΜΜΗ ΕΛΛΑΔΟΣ—ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

Τὸ ταχέπλοον θαλαμηγόν υπερωκεάνειον

**‘ΠΑΤΡΙΣ,,**

Θέλει άναχωρήσει εκ Πειραιώς κατ' εὐθείαν διά νέαν Ύόρκην την 23 'Ιουνίου

Επίσης τὸ θαλαμηγόν υπερωκεάνειον

**“ΙΩΑΝΝΙΝΑ,,**

Θέλει άναχωρήσει εκ Πειραιώς (μέσφ Καλαμῶν-Πατρῶν) κατ' εὐθείαν διά Νέαν Ύόρκην την 3 'Ιουλίου.

Δι' επιδάτω, ειδικήρια και περαιτέρω πληροφορίας άπευθυντέον:

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ : Πρακτορείον 'Εθν. Ατμοπλοίας ὁδός Απαλλοῦ 1. 'Αριθ. τηλ. 320.

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ : Γενικόν Πρακτορείον 'Εθν. Ατμοπλοίας της Ελλάδας, ὁδός Φιλωνος, αρ. 14 (επισθεν Αγία Τριάδος). 'Αρ. τηλ. 127.

Οι θέλοντες νά άναχαιτωσι θέσει άνάγκη νά δηλώσωσι εγκαίρως, εις τὰ Κεντρικά Πρακτορεία της Εταιρίας και εις τοὺς κατά τόπους άνεγνωρισμένους αντιπροσώπους.

Υποστηρίζοντες τὰ Ελληνικά άτμόπλοια, υποστηρίζετε την **Σημιαίαν σας, μεγαλύνετε την Πατρίδα σας.**